

اصالت واژگان لری

ریشه یابی برخی از واژگان پرکاربرد لری در زبان های باستانی ایران

سید فیض الله افرازی زاده

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد یاسوج

۱۳۹۱

سرشناسه : افرازی زاده، فیض اله ۱۳۴۷ -
 عنوان و نام پدیدآور : اصالت واژگان لری: ریشه یابی برخی از واژگان پرکاربرد لری در
 زبان های باستانی ایران / پژوهشگر فیض اله افرازی زاده.
 مشخصات نشر : اصفهان . بهتا پژوهش، ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری : ۱۰۴ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۹۸-۳۲-۴
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 موضوع : لری — واژه نامه — فارسی
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۱ ۷ الف ۲۳ / T ۳۲۸۴ PIR
 رده بندی دیویی : ۴۹۳
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۸۹۰۳۵۹

اصالت واژگان لری: ریشه یابی برخی از واژگان پرکاربرد لری در زبان های باستانی ایران : نام کتاب
 فیض اله افرازی زاده : مولف
 بهتا پژوهش : ناشر
 الهام ملکی : صفحه آرا
 آذر : صحافی
 اول/ ۱۳۹۱ : نوبت چاپ
 ۲۰۰۰ نسخه : شمارگان
 ۷۰۰۰ تومان : بها
 ۰۷۴۱-۲۲۳۲۷۶۶ : تلفن
 ۰۷۴۱-۲۲۳۲۷۶۶ : فکس
 ۰۳۱۱-۲۶۶۶۶۳۵ - ۰۹۱۳۰۰۶۵۰۳ : تولید و فروش

کلیه حقوق این اثر متعلق به حوزه هنری استان کردکویه و بویراحمد می باشد.

اشارات بهتا پژوهش
 www.bhtanashr.ir
 info@bhtanashr.ir

فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان
۷	مقدمه
۱۵	مقدمه‌ی دانشنامه
۱۸	«آ»
۲۴	«ب»
۳۰	«پ»
۴۰	«ت»
۴۲	«ث»
۴۷	«ج»
۵۰	«ح»
۵۳	«خ»
۵۸	«د»
۶۷	«ز»
۷۰	«س»
۷۱	«ش»

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
«ف»	۷۳
«غ»	۷۶
«ک»	۷۷
«گ»	۸۹
«م»	۹۶
«ن»	۹۹
«و»	۱۰۲
«ه»	۱۰۳
فهرست منابع	۱۰۴

گویش‌های لری نزدیک‌ترین گویش‌های ایرانی به زبان فارسی هستند. گویش لری همانند زبان فارسی نواده‌ای از زبان پارسی میانه است و واژه‌های آن همانندی بسیاری با فارسی دارد. ریشه زبان‌های ایرانی لری- بختیار مانند زبان فارسی به پارسی میانه (پهلوی ساسانی) و از طریق پارسی میانه به پارسی باستان (زبان هخامنشیان) برمی‌گردد. ویژگی‌های گویش لری نشان می‌دهد که چیرگی زبان‌های ایرانی در منطقه کنونی لرستان در تاریخ باستان از سوی ناحیه پارس صورت گرفته و نه از سوی ناحیه ماد. زبان‌شناسانی دیگر لری را یک پیوستار زبانی از گویش‌های ایرانی جنوب غربی بین گونه‌های فارسی و کردی دانسته‌اند که میان سردم لر در غرب و جنوب غرب ایران رایج است و خود از سه گویش جدا تشکیل می‌شود که عبارتند از گویش لرستانی، بختیاری و لری جنوبی (کهگیلویه و ممسنی و بویراحمدی) و در دو سوی پیوستار با اتوایی از زبان‌های کردی و فارسی شانه به شانه‌است. به عبارت دقیق‌تر این خانواده یک گروه جدا اما مرتبط از چند زیر گروه پیوسته از ایلات و طوایف است، شناخته شده‌ترین این گروه‌ها عبارتند از فیلی یا لر کوچک و بختیاری، بویراحمد، کهگیلویه و ممسنی (چهار گروه اخیر لر بزرگ را تشکیل می‌دهند). فیلی بیشتر به پیشکوه و پشتکوه تقسیم می‌شود، چند گروه کوچکتر دیگر هم هستند. (ویکی پدیا فارسی)

پراکندگی قوم لر:

قوم لر دارای تقسیم‌بندی‌های زیادی است که در مهم‌ترین و کلی‌ترین تقسیم‌بندی به دو شاخه لر بزرگ و لر کوچک تقسیم می‌شوند. لر بزرگ بیشتر در استان کهگیلویه و بویراحمد و فارس، بوشهر، چهارمحال و بختیاری، قسمتی از اصفهان، قسمتی از خوزستان، و قسمت کوچکی از لرستان زندگی می‌کنند؛ اما لر کوچک در لرستان و پشت کوه (ایلام)، و نیز استان همدان و قسمتی از کرمانشاه و مرکزی و شهرستان اندیمشک از استان خوزستان و همین‌طور در استانی غربی از عراق زندگی می‌کنند. و البته طوایفی از لر در صدها سال پیش (در دوره های صفویه، افشاریه، قاجاریه و پهلوی) به طور اجباری کوچانده شدند. و اکنون در

استان‌های قزوین و شهر لوشان (چگینی‌ها)، گیلان و خراسان مستقر شده اند و اکنون بعد از گذشت سال‌ها همچنان به زبان لری صحبت و آداب و رسوم خود را حفظ کرده اند. و همین طور تعداد دیگری از لرها بختیاری هم در جنگ‌های گذشته و یا طی سفرهایی در مناطق مختلف شرقی مستقر شده‌اند. چنانچه تعدادی از آنان در افغانستان اکنون جمعیت قابل توجهی دارند و البته در چین هم قبری وجود دارد که متعلق به یک بختیاری در زمان‌های قدیم است و اکنون تعدادی از مسلمانان چین نسب خود را به ایشان می‌دانند. که البته این دو دسته در حفظ سنن و زبان خود کوشا نبوده‌اند (جعفر یوسفی، قوم لر، امیر کبیر ۱۳۸۹).